

საბჭოთა საბჭოთა

იუმორისტ.
ჟურნალი
№ 16

იშვიათი ვინმე

- რა ამბავია, კაცო, რისთვის ეხვევიან ამ უცხო ადამიანს.
- ამბობენ ეს კაცი ქრთამს არ იღებსო.

კავშირთა კავშირი.

12 აპრილი. 1916 წ.

უზვი და ვრცელი დარბაზი ქართული კლუბისა ელექტრონის სხივებში სტურავს, და ის სხივი, სხივი ხელოვნური, იზნევა და იფანტება ქართველი ერის სხივ-ნათელში, რომელსაც ეს დარბაზი აუვსია.

აღდგომის მეორე დღეა. დარბაზში პასკის სუნის სდგას.

საერთო მხიარულება და რაღაც არაჩვეულებრივის მოლოდინი იხატება სახეებზე.

ოჰ, ეგ სახეები, ეგ სახეები! როგორ მინდა თითოეული მათგანი აი აქ, ამ ჩემი წიგნაკის ფურცელზე მოვათავსო, რომ მომავალმა თაობამ დახედავს მას და გაითვალისწინოს უდიდესი მამულიშვილური გრძობის განცთა, რომელიც აი, თუნდაც ამ მსუქანსა და ლორთქოშ სახეზე იხატება.

მოკლე შუბლი, მოკლე ნიკაბი, მოკლე უღვაშები და სქელი, საუღლე კისერი. სახეს ყოველ წუთში სცვლის ერთი მეორეზე უფრო სასაცილო გამომეტყველება. მინდა დავიჭირო ყველა მათგანი, ან რომელიმე მათგანი, მაგრამ მე უძლური ვარ. ვხატავ გრიგოლ ლალიძეს, და, ვაი საშინელება, გამოდის ილა ზურაბიშვილი... პირდაპირ ბრაზი მაგიჟებს, ვერ ვივუე ხატვის საგანი...

აი შეხედეთ თუნდ ამ მოხუცს... ენერგიული კაცის სახე აქვს, თუმცა ამოვარდნილი ლოყის ძვლები მას რაღაც ინტრიგანისა და ბოროტმოქმედის გამომეტყველებას აძლევს.

ვცდილობ ყოველივე ეს ასე გამოვიდეს ჩემს რვეულში, მაგრამ თქვენც არ მომიკვდეთ! ჩემს რვეულში გამოხატულ სურათს ორიგინალთან მხოლოდ ნიკაბის წვეროზე ხელოვნურად შემოკავებული ერთი მუქა წვერი ამსგავსებს. მართლაც რომ ჩინებულნი ნიშანია ეს გრძელი და ვიწრო წვერი ნიკაბის ბოლოზე ამოხედაჭილი! ნამდვილ საბლაღოჩინო წვერის ნაშთია და იმ წვერში რომ შემეძლოს, გამოვხატო ჩემი სურვილი! მე მიხარია, რომ ამ წვერის პატრონი ქართველი კაცია და ქართველ ხალხს ჯერ კიდევ არ დაუკარგავს წვერის პატივისცემა, რომ პატრონი ასეთი ეროვნული წვერისა არჩეულ იქნა წარმომადგენელათ. რა იქნებოდა, რომ ქუ-

თათურებს ამ ნიშნობლივლ ირსებისათვის ყურადღება არ მიექციათ? მაშინ ჩვენ თვით ცხოვართა ფარაზედაც დაბლა ვიდგებოდით, ვინაიდან ცხვრებ. მაც იციან კარგისა და ავი წვერის გარჩევა. მე კიდევ ვსძლევდი სხვა დაბრკოლებებს და პეტრე ყიფიანის თავს ავათ, თუ კარგათ გამოვხატავდი, მაგრამ... ჩემდა საუბედუროთ მას გუშინ თავი სტკიოდა. ერთ მდგომარეობაში ვერ აჩერებდა თუნდ ერთი წუთითაც.

გრძელ წვერიანი ქართველი აქ სხვაც იყო. უფრო მორიგო და სქელი წვერი ეყარა მას, არა თუ მარტო ნიკაბზე, არამედ ყბებზედაც. მისი სახე უზომო ქუჩისა, დრმა ცოდნისა და სიღინჯის პირდაპირ უტყუარი სარკეა. ისიც ქუთაისმა მოგვცა. უზნოთ სიტყვას არ წამოისვრის და თუ წამოსცდა, რათაც დაუჯდეს, ასარულებს. წინა კრებაზე, რომელსაც მე არ დავსწრებივარ, მისი მანდატი საექვოთ ეცნოთ და არ მიელოთ. ამან თურმე მასზე უზომო განცვიფრების შთაბეჭდილება მოახდინა და ჩვეულებრივის სიმორცხვით განაცხადა:

— მიკვირს, ღმერთმანი, ქუთაისში ჩემზედ უკეთესი ვინ უნდა აირჩიონ, ცხადია ისევ მე ამირჩევენ. ახლანდელ არჩევნებზე საქმემ სხვანაირი მიდრეკილება მიიღო და უალაგოთ დახარჯული სიტყვის გამოსწორება ბ-ნ კრინიცკის თურმე არც თუ ისე იაფათ დაუჯდა. როდესაც იგი კანდიდატთა ხმებს ანგარიშობდა, ყველა წაიკითხავდა მის სახეზე უჩვეულო მწუხარებას. იგი სახე აშკარათ ამბობდა:

— რისთვის, რისთვის დავხარჯე ამდენი ფული? ნუ თუ იმისთვის რომ აქ ჩხირები მეთვალა და ჩემი კიტას ხსენებაც არ შემძლებოდა?

ის იმდენათ საინტერესო ტიპია, რომ მხოლოდ ქუთაისის შეუძლია აღზარდოს ეგზომ უნაკლო ქართველი. მე მის სურათს სულ ცოტა, ნახევარი საათი დრო მაინც შევალთ და ნაყოფი ორიგინალურადაც არა ღირს.

საზოგადო საქმეზე დავივიწყე სჯა და კერძო პიროვნებათა აღწერამ კი მიუფლა. ეს არ შეეფერება დღევანდელ დიდებულ მომენტს. მთელი საქართველო თითის წვერზე სდგას, ღელავს და შფოთავს, აქ გამოდინარ და ვილაციის სურათებზე ლაპარაკობ...

ქ-ბატონმა ან. ერისთავ-ხოშტარისამ საოცარის სიტყვა-კაზმულობით დაასურათა ქართველი

ერის უკეთესი ნახევრის, სახელდობრ მანდილო-სანთა დღევანდელი სულის კვეთება.

— დღეს ქალაქ გორში უკვე დარაზმულია ორმოცდა ათამდე მანდილოსანი, რომელნიც ბო-ბოქრობენ, ღელავენ და ღრტვინავენ, ნაპარიდან გადმოდიანო...

გორში ერთხელ გეახელი და არ შემოძლია ესთქვა დიდათ ნასიამოვნები დავბრუნდი მეთქი. მაგრამ ქ-ნ ერისთავის სიტყვებზე, მიუხედავად მშვი-დობიანი მისი კილოსი, ტანში ჟრუანტელმა დამი-არა და წარბები ყალბზე ამიღვა, რადგან თმა გა-პარსული მქონდა.

მართლაც, წარმოიდგინეთ 50 მანდილოსანი დარაზმული და მობოხოქრე! ჩემი მტერი ჩავარდა იმათ ტალღებში... სანუგეშოთ ის შეგვიძლია მი-ვიჩნით, რომ ეს ბოხოქრობა კულტურული მიზ-ნით არის

წარმოდგენილი იყო თითქმის ყველა კულტუ-რულ განმანათლებელი დაწესებულება ჩვენი ქვეყ-ნისა, გარდა ქართული კლუბისა და კახეთის მევე-ნახეთა საზოგადოებისა. სახელდობრ:!

ღრამატიული საზოგადოება	17.
სახალხო უნივერსიტეტი	9.
სამეურნეო საზოგადოება	2.
სასადილოები	16.
სადლაქოები	19.
სასტუმროები	11.
სამიკიტნოები	27.

და სხვა და სხვ.

ერთი სიტყვით ყოველივე კულტურულ-განმან-ათლებელი დაწესებულება. კითხვა აღიძრა მხოლოდ კოოპერატივთა მიღების შესახებ და მცირე აბო-ბოქროების შემდეგ კამათი მოისპო, ვინაიდან საკი-თხი გამოურკვეველი დარჩა.

დაიწყო არჩევნები. ხალხი ამოძრავდა და მეც იძულებული გავხდი მხატვრობისათვის თავი მიმენ-ბებია. მარტო ქ-ნ ნინო ყიფიანისას ექირა სავარ-გისი პოზა, მაგრამ სამწუხაროთ ჩემი ნიქი ჯერ განვითარების იმ წერტილამდე არ ასულა, რომ მანდილოსანის სურათი დასწეროს. რამდენი ვინა-ტრე?—ახ ნეტავ პეტრე ყიფიანის წვერი, ან გიორ-გი ჟორდანის თავის მოყვანილობა მაინც ჰქონდეს ამ ქალბატონს, რომ შრომა გამაიდვილოს მეთქი, მაგრამ ნატვრით რომ საქმე კეთდებოდეს ქართველი კაცი ხომ ბედნიერი იქნება.

დაიწყო არჩევნები. ვუცქერი ამ ზღვა ხალხს და აღარ ვიცი რომელი მათგანი არ ვარგა გამგე-ობის წვერათ. რომელი არ ვარგა თავმჯდომარეთ, მღივნათ, მოლარეთ... მიკვირს ეგ ხალხი ამდენს რათ წვალობს ხოლმე ამ არჩევნებზე. განა სულ ერთი არ არის ვინც უნდა იყოს? აი თუნდ ეს სამ-კუთხ თავიანი კაცი, ბეჭებში ცოტა მოხრილი, წვერილ, კნავილა ხშიანი... ამდენს რო ლაპარაკობს ყუთზე ჩამოწოლილი... განა ამას აქობებს ვინმე?.. რაქნათ მერმე რომ მას მარტო სამი ხმა ამოუვიდა? ოპერის არტისტათ, ან ქართული სცენის სუფლიორათ ხომ არ ირჩევენ რომ ხმებს ქონდეს მთავარი მნიშვნელობა? და აი, თითონაც არ მიაქ-ცია ყურადღება ამ გარემოებას. დაიდგა ყუთი და... უღმერთოები!!! ქე არ გააშავეს!!!

— მაგისი უბედურება ის არის რომ გიორგი ჰქვია და არა ნოეო... მწუხარეთ წარმოსთქვა ვი-ლაც პატივისმცემელმა, რადგან გვარი სამკუთხ-თა-ვიანისა ჟორდანია ყოფილა. მეც გული დამწყვიტა ამ გარემოებამ. აი რა შეცდომა შეიძლება დაუშვას მღვდელ-მომქმედმა, საიდუმლო ნათლის ღების დროს. რა დაშავდებოდა იმით, რომ გიორგის ნაც-ვლად ბავშისთვის ნოე დაერქმიათ? ი ვინ იცის იქ-ნება ასეთ უნუგეშო მდგომარეობაში არ ჩავარდ-ნილიყო ეს ახალგაზდა.

არჩევნები გათავდა. ხალხი დაწყნარდა. მხო-ლოდ ქალები დარჩენ უმადურნი და აბოხოქრობუ-ლნი, ვინაიდან გამგეობაში არ იქნენ არჩეულნი.

გშმაკი.

გემუდარები.

ეშმაკთ მთავარო გემუდარები,
წითელი მელნით განამწარები,
ვერა გააშე ლიტანიითა,
მუხლებ ნატკენმა მეტანიითა.

რა მოვისმინე ღამისა წირვა,
მღვდელ დიაკონმა გლახ გამაკვირვა,
შენსკენ მივბოდი მოსალოცათა,
წუხელ, ამბებით გასაოცათა.

მაგრამ აქ შემხვდა ვილაც ქართველი,
ჯიბეს გაიკრა სანქაროთ ხელი,
მარჯვნივ იშვლიბა საწერ-კალამი,
არც კი მაცალა შეძენა სალამი.

მარცხნივ რაღაცა შუშით წითელი,
ნაწერ ქალღმრთელ დასაჩითელი,
მითხრა: სად მირბი შე სატანაო,
ამბავი მიგაქვს ეშმაკათანაო?!

მითხრა და კალმით იგი წითელი,
ენაზე წამცხო, მოსპო სათქველი,
ვერ მოგილოცე ქრისტეს აღდგენა,
წითელი კალმით დამიქრეს ენა.

დიდო ეშმაკო, გემუდარები,
შენის მათრახით მომეხმარები,
თუ სადმე ნახო იგი ქართველი,
მათრახის კუდით გაუთბე წელი.

ან. განჯის-კარელი.

პატარა ფელეტონი.

„გაქვივრება მიჩვენე,
გაქცევას გიჩვენებ“

ხალხ. ანდაზა.

სოფ. ბოხი. 7 აპრილს სასოფლო ყრილობამ დაადგინა: მოისპოს „პასკების“ ცხოზა, როგორც ჩვეულ ება, წინა კრებაზე მოისპო ტირილი ქორწილი და საკურთხები“.

გაზ. „ხოხობი“ № 24.

წინეთ ამბობდენ:—ქართველი ხალხი, როგორც კულტურის კიბის ქვემოთ საფეხურზე მდგომარე, ადვილათ ვერ ეგუება ცხოვრების ცვალებადობას და მისგან ძლეული გამოდისო.

ეს მტკნარი სიცრუე გამოდგა. დღევანდელი მომენტი ისეთი ეგზამენია, რომელშიაც ბევრი ხალხი ჩაიჭრა და თუ ქართველი კაცი მას გადაურჩა ეს კულტურული კიბის სულ სხვა საფეხურის მაჩვენებელია.

მაგალითისთვის ავიღოთ სოფ. ბოხი. ეს პატარა, მაგრამ მშვენიერი დაბა მდებარეობს სოფ. მუნიციპალის აღმოსავლეთით რვა ვერსის მანძილზე, მდინარე ბაქაყურას პირად. კორკოტანა მთის სამხრეთ ფერდობზე. ვერ წარმომიდგენია ქართველი კაცი, რომელსაც ქ. ხონიდან ბირლუში უმგზავრება, ეს დაბა არ ენახოს.

ომის დაწყებისთანავე აუტანელი სიძვირე გამოედდა სოფ. ბოხის არე-მარეში და ყოველივე კულტურულ დაწესებულებას, (გარდა ერთი ხიდისა) მოკლებული სოფელი უნუგეშო მდგომარეობაში ჩავარდა. სწორეთ ამ დროს გარდაიცვალა (ვერაგული სიკვდილისაგან) დამსახურებული პრიეტნიკი ათანასე ხაფენგაძე. ხალხი აღელდა და გადასწყვიტა ყრილობის მოწვევა. მართლაც 22 ივლისს 1914 წელს შესდგა ყრილობა, რომელმაც დაადგინა: საუკუნოდ მოისპოს აღაპით ტირილი, რაიც უზომო და უსარგებლო ხარჯს იწვევს და უნუგეშო მდგომარეობაში აგდებს ისედაც დაობლებულ ოჯახს მას შემდეგ სოფ. ბოხში თითქმის არავინ მომკვდარა.

სიძვირე დღითი დღე მატულობს. მოსავალი მცირდება. სწორეთ ამ დროს დაინიშნა თენგიზ წვერაძის ქალი, დაფო, აზნაურ კიკიბო რიკაძეზე. ძველებური ქორწილი უკვე გამზადებული იყო, მაგრამ ხალხის გონიერებამ დაასწრო.

27 ოქტომბერს 1914 წლისას შესდგა სოფლის ყრილობა, რომელმაც დაადგინა: „მოისპოს ქორწილი მილოცვითა და უზომო ხარჯების გაწევით, როგორც მანვე ჩვეულება.“

ხალხის გასაჭირს ვერც ამან უშველა. გირკან-ქა შაქარი 40 კაპ. გახდა, ნავთი ორი შაური, მარილიც ერთი ორათ გაძვირდა. სწორეთ ამ დროს შეეძინა ადგილობრივ მღვდელს სერაპიონ დათვადეს მეცამეტე ქალი და უზომოთ მზიარული ოჯახი დიდებული ნათლობისათვის გაემზადა. მოწვევის ბართები უკვე მზათ იყო, რომ მამასახლისმა ანდრო ქურდაძემ, მოიწვია ყრილობა, რომელიც შესდგა 1915 წლის 9 იანვარს.

ყრილობამ იქონია მსჯელობა ნათლისღების შესახებ და დაადგინა: „მოისპოს უზომო ხარჯი აღნიშნულ მღვდელ-მოქმედების დროს, როგორც მანე და დღევანდელი მომენტისთვის შეუფერებელი.“ ხალხი დიდის ალტაცებით მიეგება ამ დადგენილებას და შეჭყიდა მისი სასტიკათ დაცვა.

გასაჭირი კი საათობით იზრდებოდა. არშინი ჩითი, რომელსაც წინეთ შვიდ კაპიკათ თუ არა, ორს სამ შაურათ უთლოდ იშოვიდი, დღეს სამ აბაზათ ფასობს: სიმინდი ფუთი ორ მანეთად იყიდება, თუ გასაყიდი კი იშოვა დამშეულმა ოჯახმა. ზაფხული მინც აუტანელი შეიქნა. წარმოიდგინეთ ტყემალიც კი გაძვირდა, არა თუ სხვა ხილი. თავი ტარანა აბაზათ ფასობდა და ისიც ისეთი ტარანა, რომელითაც სხვა დროს კატას აქყავლებდენ. პეტრე-პავლობა კარს იყო მომდგარი და სოფელი ბოხის ეკლესია დღესასწაულისთვის ემზადებოდა.

26 ივნისს მოულოდნელათ მოწვეულ იქნა სოფლის ყრილობა, რომელმაც ერთხმათ დაადგინა: „მოისპოს პეტრე-პავლობის დღესასწაული, როგორც მანე ჩვეულება და იუწყოს სტუმრათ გამზადებულებს, რომ ტყვილათ ნუ შეიწუხებენ თავს, ვინაიდან ამ დღეს არც ერთ ბოხელის ოჯახში სადილი არ გაკეთდება.

1816 წელი გაცილებით უფრო მწვავე გამოდგა, ვიდრე ორი წინანდელი. ოჯახში მუშახელი აღარ დარჩა, სიძვირემ იმატა, ფულის ფასი დაეცა. „ყველაფერი გაძვირდა, მხოლოდ ადამიანის სიცოცხლე ფასობს გროშათო“ სწერდენ ჟურნალ გაზეთები.

სოფ. ბოხის მცხოვრებნი ენერგიულათ ებრძოდნენ ცხოვრების უკუღმართობას:

მოსპეს: ახალი წლის, ყველიერის დღესასწაულები.

უმთავრესი დაბრკოლება ეს აღდგომა იყო და მასთან შეკავშირებული „პასკა“. და აი, 7 აპრილს 1916 წლისას შესდგა ყრილობა, რომელმაც დაადგინა: „მოისპოს მთელი მოწყობილობა, პასკით, წითელი კვერცხით, გოქით, ინდოურით და ქათმით, როგორც მანე და დღევანდელი მომენტისათვის შეუფერებელი“. იმედია საზოგადოება მტკიცედ დაიცავს თავის გადაწყვეტილებას, მაგრამ როგორც ვხედავთ საქმეს ვერც ეგ შეეღის.

გაქვირება ისე იზრდება და ვითარდება, როგორც დღევანდელი ოსი. არ უჩანს მას არც ახლო და არც შორეული ბოლო. ამიტომ ს. ბოხის მამასახლისმა კვლავ მოაწვინა ყრილობა 13 აპრილს და კრებამ დაადგინა:

„თუ ცხოვრებამ ამ გზით იარა, როგორაც დღეს მიმდინარეობს საქირო იქნება ზოგიერთა მანე ზნე-ჩვეულებათა უარყოფა. ეს ზნე ჩვეულებანი განიყოფებიან კატეგორიებათ. პირველათ მოისპობა:

- 1 ვახშამი, როგორც ზედმეტი ხარჯი.
  - 2 თეთრეულების ხმარება, რომელსაც ბევრი საპონი სჭირია.
  - 3 ავათმყოფობა და თუ უიმისობა არ იქნა, წამლის ხმარება უსათუოდ.
  - 4 ავათმყოფთან სანახავათ მისვლა.
  - 5 ყოველგვარი სტუმრობა.
- თუ ამანაც საქმეს არ უშველა მაშინ განზრახულია მოისპოს:
- 1 სადილი.
  - 2 საუზმე და ზარმელი (სამხარი)
  - 3 ტანისამოსი საზოგადოათ
  - 4 სიარული, რათა ფეხსაცმელი არ დარჩეს საქირო.
  - 5 ქორწინება საზოგადოათ.
  - 6 ყველა უქმე და საქმის დღეები.
- და თუ ამ ზომამაც არ გასჭრა, მაშინ ს. ბოხში განზრახულია კოოპერატიული უქმის დაარსება.

მორიელი.

ფუტურისტული

მანწით ცისფრით ვაღღერძელემ,
 ახლად გამოჩეკილ გმირებს.
 ახალს ვუძღვნი ამოსახსნელს
 გამოფუტურებულ პირებს,
 ზეკაცები მოგვევლინა
 ვინ გაბედავს მათზე ძვირებს.
 ირწმუნება კრიტიკოსიც,
 რომ ვერა სჯობს რაშინი ვირებს...
 რა ჰქნან რომე ბეთხოვენი,
 მათთვის მხოლოდ ყრუი არი,
 არავინ სჩანს მათი სწორი,
 შექსპირსაც კი უთხრეს უარი.
 ლანდათ უჩანთ რუსთაველი,
 დანტეს მიუხურეს კარი,
 ნიჭი მაგათ დაელოცათ,
 მალე ნახავთ თუ ვინ არი.

აიწოკ.

ქეთო და მარიამი.

რად მემართება ნეტავ ეს?

ყველაფერ საქმეში გულადი ვარ, გამბედავი და მამაცი, მაგრამ კოპწია არსებასთან რომ მომიხდება საუბარი ჩემი გული, ფიქის სანთელივითა დნება.

აი, ახლაც ასე მემართება: ახალგაზრდათა საზოგადოებაში ვარ და ბანქოსა ვთამაშობ. ჩემს პირდაპირ ერთი გოგონა ზის, ქერა თმიანი, ტუჩებ პატარა, ჭრელ თვალემა და წარმტაცათ მომღიმარე, ასეთივე გოგონა ზის გვერდით, მხოლოდ მას შავი, შავი, ნაპერწკლების მფრქვეველი თვალები აქვს. ახალგაზრდა გოგონები სხვაც ბევრი არიან, მაგრამ ეს ორი ყველაზე უკეთესია.

მოდით და გული მაგრად შეინახე!
ახლა გკითხავთ: რა სასწაულით შემძლიან ბანქოში მოგება? რასაკვირველია, არა ბუნებრივი ძალით, თორემ ჩემი ბუნებრივი ძალები ბანქოს თამაშს ვერას გზით ვერ წაიყვანს ჩემს სასარგებლოდ.

— ბანქოში აგებთ, მაშასადამე სიყვარულში მოგებულნი იქნებით.— შავ თვალა გოგონა ამას მეუბნება და თან თვისი კოპწია ტუჩებით იღიმება. ოხ, მარიამ!..

— შენს ღიმილს ვენაცვალე—ამას ვფიქრობ. მაგიდას მეორე მხრიდან მიღიმის მომხიბლავი ქეთო! რომლით დავსტკბე? რომელს ვუყურო?

— ბიჭო, როგორ დოყლაპიასავით დააღე პირი და გავშეშდი! დაარიგე, რაღა, ბანქო—რა ცუდი ენა აქვს ჩემს მეგობარ მიხეილსა! განა მოსაწონი ვიქნებოდით ქეთოსა და მარიამის თვალში მისი სიტყვები რომ ხმა მალლა ყოფილიყო წარმოთქმული? ოხ! ვილაკებ ძალზე დამაქირა მაგიდის ქვეშ ფეხზე ფეხი... ჰა, დავიჭირე ცუდლუტი! ფეხი ქალისა. ქეთოსი თუ მარიამის?

— ქეთოსია!

ფეხები საუბარში გაერთენ, თვით ქეთო კი ისე იქცევა, ვითომდა ფეხი მას არც წამოულია სახლიდან. რა ეშმაკი ხარ, რა ეშმაკი პატარა ქეთო! ეს ვილას ფეხია, რომ შემოგვეერთდა? მარიამისა!

ჩემმა ფეხებმა აღარ იციან რა ჰქნან, რადგან ჩვეულნი არ არიან ორ უმანკო არსებისათან საუბარს.

რომელი სჯობია სილამაზით?

ქეთო თუ მარიამი?

ქეთო...

არა მარიამი...

ქეთო, ქეთო...

მარიამი...

არ ვიცი...

ქეთო, მარიამ! ჭკუა-გონება დამებნა, არ ვიცი რომელი უფრო კარგი ხართ!

— მიხეილ, რას ჩამაცივდი, კაცო, რა ბანქოს თამაშის დარდი მაქვს.

ქეთო და მარიამი იცინიან, ხარხარობენ.

ზეციერო, რა კარგია მათი სიცილი! თითქო მარგალიტებს ისვრიან ბაგეთაგანო...

გუზული.

საპერიასხოვლო კლვანი სარხარლავს.

„ლიამს“ „კორდის“ ტყუილებსა
 „ბეკიჩამაც“ დაუმატა
 და მათდამი თანაგრძნობა
 მან იმითი გამოხატა.

რომ „სახალხო ფურცელს“ ტყვილი
 ხელოვნურად შეაპარა
 და მით კორდის ნათლულები
 გააცინა, გაახარა.

ამ ხერხით და თვალთმაქცობით
 ჩაერია იმათ ბრბოში,
 რომელთ საქმე საგმირონი
 უნდა დაეგმოთ ჩვენ ამ დროში.

იმათი წრე აირჩია,
 მთავარსარდლობს რომელს სისო,
 და ფეხებზეც არ ჰკიდიათ,
 ჭირ-ვარამი სადღეისო.

„ბეკიჩა“ რომ ამათ დასში,
 სამუდამოთ ჩაეწერა,
 აღტაცებით მიეგებენ,
 „ორპირული“ სთქვეს სიმღერა.

რა „ბეკიჩას“ თავ-განწირვა,
 მოახსენეს მთავარსარდალს,
 დიდათ უქო ვაჟკაცობა,
 და შეპირდა ხახვის მენდალს.

ბრძანა: „ვნანავ გამარჯვებას
 შემით ჩემი დასისაო,
 აი მაშინ გიწყალობებ,
 ყელის მენდალს პრასისასო“,
 მთავარსარდლის ბრძანება, რომ

„ბეკიჩელამ“ მოისმინა,
 გრძნობამ გული აუჩუყა,
 ბევრი ველარ მოითმინა,
 ორი ცრემლის მარგალიტი,

თვალებიდან გადმოღვარა,
 სამუდამო ერთგულების,
 ნიშნათ თავი მოიხარა.

მიულოცეს ბელადობაც,
 ჩააბარეს შავი დროშა,
 თუმც „ბეკიჩას“ მტერ-მოყვრობა,
 არ ღირს არცა ერთი გროშა,
 რადგან, ვატყობ, ეს ბატონი
 ყველგან ფლიდობს, ყველგან სტყუა,

სჩანს ამ ფარგალს ვერ გასცდება
 მისი აზრი, მისი ჭკუა.

და, რაკი მან სიმართლისას
 გზა სიცრუის ამჯობინა,
 მათ ბანაკში მოიპოვა,
 შესაფერი მყუდრო ბინა,
 დღეს მათ შორის დამშვიდებით
 განისვენებს მზგავსთა თანა,
 ღმერთო! ყველას აგვაშორე,
 ცრუ და ფლიდი ამისთანა!

ამ ნაცარ მქექთ ბრბოთა წრეში
 პოლიკარზე ტურა-მელობს,
 ცხადათ ხედავს მათ სიყალბეს,
 მაგრამ სიტყვით სხვაფრივ მსჯელობს.
 და მიტომაც ხშირათ იგიც,
 აღიარებს თეთრსა შავათ,
 ან კი რა ქნას, სხვა გზა არ აქვს
 მას ეთიკის დასაცავათ.

რადგან სიტყვა ვერ მოვძებნე
 მისი ტიპის შესაფერი,
 იმ ერთ წვერზე ვერას ვამბობ,
 თუმც იმაზე მიდგა ჯერი.
 თანაც ვშიშობ მის შესახებ,
 არ წამომცდეს სიტყვა ცუდათ,
 ვიტყვი მხოლოდ, რომ ამ წრეში,
 იმას სთვლიან „სისოს კუდათ“

ზედმეტ სახელს უწოდებენ
 თავხედსა და მეტიჩარას,
 ესეც კმარა, გაფხუმდები,
 აღარ ვიტყვი სხვას აღარას.

თუმცა მსურს, რომ მე ამ ჯგუფის
 სრული სია შევადგინო,
 მათზე მჯავრის დასადებათ,
 ბატონს ეშმაკს წარუდგინო,

მაგრამ რა ვქნა, ამ სიაში
 ვერ აღვნიშნავ ყველას სახელს,
 და სჯობს ლექსი დავასრულო,
 აწ კალამსაც გაუშვებ ხელს.

შუშუა.

„ეშმაკის მათარხის“ რედაქცია მწუხარებით აღნიშნავს, რომ ამ ნომრისთვის დანიშნული სურათები უქმე დღეების გამო ვერ მოესწრო.

გურული სცენა.

(სახსაღკვიძრო)

დადგა ვნების კვირე თუ არა, შემიჩთა ჩემი კნენა, ვოლინკე: ამ სააღდგომოთ ნებრემნათ უნდა ვეზიაროთო. ქალო, დამანებე თავი მეთქი, საზიარებლად აგერ კვირკობისთვეში რომ განოგვევა ხეესი მაშინ მევიქცევით და ზიარებაც მაშინ გვინდა, თვარა ახლა კილომ ქე გვაქ რაცხა პიწაი, სასიმინდესითქვა. ვინ დაგიჯერა. არ მომცა საშველი, ძალათაი წამათრევდა ვიცოდი. ჩათრევას ჩაყოლა ჯობიაო: გამიგონია, ავდექი და წვედი. სამზაბათს ხუცესმა გამოგვიცხადა: შეიღებო, ავიუბედურება ხომ გვადგანა თავზე, ავი ჩვენი ურწმუნობის ბრალიო, დიდი ცოდვები გვაწევს კისერზე და მონანიება უნდა, თვარა დევილუპეთ კაციო. (გულში ვიფიქრე, შენდონი ცოდვა ერთად თელ შენ მრევლს არ ექნება, შენ წვერ გასაბარცავო მეთქი), ვილოცოთ გულმხურვალეთო, სუფთად იყავით ამ კვირეში, ტანისამოსი სუფთა ჩიცივით, ძველი იყოს, ოლონდ გარეცხილი და სუფთაო, ახალი ტანისამოსი და პოწოლიკი არ არის ამ კვირეში საჭიროო. გიცხონდა მამა, ვამბობ გუნებაში მაგი არის ჩემი საქმე, ნეტაი ახალი ტანისამოსი სულ არ იქნებოდეს საჭირო, მაშინ თავამათ გევიარ ამ ჩემი დაკინკული კასტუმით მეთქინ. შინ რომ მივბრუნდით, ვოლინკიამ მითხრა: ტანზე გეიძვრე ყოლიფერი, უნდა დაგირეცხო, ხომ გეიგონე რა თქვა ხუცესმაო. რა გევიძრო შიშველი ხომ ვერ ვიარ მეთქინ, გამოსაცვალდი არაფერი მაქ და ტანზე თუ შამომარეცხ არ ვჩივი, მარა ცხელი წყალით არ მომდგინო, ცივი წყალით გარეცმე თქვა.

— შენ საწყალო, მაგის მეტი მოფიქრება რეიზა არ მოგცა ღმერთმა, გეიძვრე ტანზე და შეწვევი შიშვლათ ლოგინში და იყავი ხვალემდი, იძინე რა გენადვლებო.

— რავე რა მენადვლება ქალო, ათასი სამუშიერი ამქ. სამუშიერს კაი, თუ გინდა გადავდობ, მარა

რომ ვინმე მევიდეს, არ გადირევა, რამ დააწვინა აი კაცი ამ შეადღეზე ლოგინშიო.

— რა გიკითხვენ, მე ვეტყვი პაწე ავთ გახორცხა მეთქინ. შენთან რომ მოვიდეს, აკრუხუნდ ვითომ მართლა ავთ ხარ გათავდა და მოჩა. მაჯობა ქალო მოფიქრებით. გასაქანი არ იყი გევიძვრე ყველაფერი ტანზე და შეწვევი ლოგინში გუუსუა ხელი და უცებ გარეცხა ჩემმა ვოლინკი სარეცხა—და გაკიდა ლობრის სარებზე... არა, ბე ასე მალე რაფერ გარეცხე მეთქი. მე შენ საწყალო არ მათვსებ, თვარა გოროცკოი პრაჩასაც კი ვჯოვარო. იმ ღამეს გაშრა ლამაზათ ტანისამოსი, დილას ჩვეიცი და ლოცვაზე წვედი... წითელ პრასკევს აღსარება ჩამოგვართვა ხუცეცმა. შემეიყვნ საკურთხვევლში, დამაჩოქა უჩინიკივით, მითხრა: შეილო, აქანი რასაც გეტყვი, ყოლიფერი სანამოსოა, არსათ არ თქვაო. მართლა მეც ქე ვიცი ავი არსად არ უნდა ვთქვა, მარა, ამას აგერ ვამბობ ჩემდა, კი არავის ვეუბნები. გამომკითხა ბევრი ცოდვები, ბოლოს მითხრა, სხვისი წანალღეტწანაღლჯით თუ გიცხოვრიაო. ღმერთმა დამიფაროს მამა მაგისანე საქმიდან მე მეთქინ... მაგაზე ნუ მიდგენ საქმე მამაო, თვარა წანალღეტით შენსავით..... გჩემდი შენ ცოდვილო, ცოდვას ცოდვაზე უმატე თუ იზანიებო, გამაწყვეტია ხმაი... არა, კუქი ნაკი მოგივა, აი, აგერ არაკაცი რომ არ გეიყურებს მამაო, იმიზა ვითხარი, თვარა ხალხში რაფა გეტყვი მეთქინ... არა, აღსარებას შენ მართუმ თუ მე უნდა ჩამოგართვაო... კაი, ვაგრუმდი. დიდშავათს ვეზიარეთ მე და ჩემი ვოლინკა... მომილოცა: ბეჩა, ღმერთმა წაგაყენოს ზიარება, მრავალ წელიწადს ეზიარე კილომო. შენც ჩემო ვოლინკა მეთქინ, ღმერთმა ბევრჯერ გაგხადოს საზიარებლათ მეთქინ... ავი, რა თქვიო, შამომიკლაპუნა, მწყველი თუ მლოცავო. უკატრავათ სიტყვაში შემცდა მეთქინ, ამა ახლა პაწაი შევემზადოთ ხვალისა, დაქეული დროი კია, მარა, აღდგომა არის, რაც უნდა იყოს მეთქი... კვერცხი შევლებეთ ისე, ჩოულობიზა სამი კაკალი... ვაი, დედაო, რა დროი დაგველუპა! რაფერ მიხაროდა აღდგომის მოსვლა! ახლა გული მაქ მოჭექკილი. გვქონდა ერთი მტებლობა და ცეკვა-თამაში, ბურთი და რა ვიცი... კვერცხებს სამ კეკალს კი არა, ასი არ მეყოფოდა... მე ვლგზავდი ჩემი ხელით, ქე მქონდა ხელის ფრჩხილები პერსიანსავით წაწითლებული. ერთი პასკაც ვიყიდო

გოჭი მყავდა, იგი ღვეჯალი, ერთი სიტყვით მე-ვემზიდეთ, რაც გვეწყობოდა ჩემს სიღარიბეს. ხვალე საყდარზე ვერ წამულ მეთქინ ვუთხარი ვოლინკას. რეიზა ბეჩაო, მკითხა... ტანზე აფერი მაცვია, ხომ ხედავ, ხვალ ხომ არ არის მწუხარების დღეი ძველი დაღლეტილი და ნახევრათ შიშველი რომ გამოჩნდე ხალხში მეთქინ.. აბა, ღომი დამიმზადე და მე წავალ მარტო საყდარზეო. ღომი კი არა, მე ხვალე „ავათ ვხდები“ მეთქი. რაფერ ავათ ხთებო, გეიკვირა. რაფერ, და შენ რომ მასწავლე, ტანზე აფერი მაცვია, მევიმიზევებ ავათმყოფობას და შეგწობი ლოგინში, თუ ვინმემ მიკითხოს ხვალე სახტარზე, ავათ არის თქვა, უთხარი. საცრუე უნდა მათქმოო ამ ნახიარებ ქალს აღდგომას შენ უბედუროვო. აბა რა ვქნა მეთქი..

გათენდა ბრწყინვალე აღდგომა, პეტრიელამ, ჩემმა მეზობელმა გადმომიძახა, არ მოხვალ სახტარზეო? ქალმა დაუძახა, ავათ არის რაცხამ შეაბუჟა ტანშიო... წირვიდან რო დაბრუნდა ვოლინკე, ჰაწი გამჯვარებული კი იყო, ღომი რომ ვერ დავახვედრე დაშუშებული, მარა აშბავი ქე მითხრა მანც. ამისანა აღდგომა არ მომსწრია ჩემს დღეშიო. უწინ რომ იყო სახტარი გატენილი, ახლა ორმოცი ქალი და კაცი არ ყოფილა თლათ შით, და ვინც იყო, იგიც დედაბერი და ბერიკაცებო. აღარც მილოცვა, აღარც ხალისიანი წირვა. ყველას სახე უტიროდა, და ღვეჯლიც მოწყენილი იყო.

იგი, ბეჩა იმიზა იქნებოდა მოწყენილი, რომ საკურთხები, პასკები რომ იცოდენ უწინ, ზღობნები, იგი არ იქნებოდა მეთქინ. პასკა სულ არავის მუუტანია საკურთხადო. რას იზამ ბეჩა, ვოლინკა მეთქინ, ვანის ბრალია ყოლიფერი, ვიდას სცალია აღდგომიზა, ყველაყი ჩხუბშია და დედაბრების და ბერიკაცების აღდგომა კი შეილია... შიმშილით არ ამოხთებოდენ სული თვარა, ვანის ვინ ჩივა მეთქინ. გააკეთა სადილი და მომიტანა, ძან მადიანათ გიახელი. გაეცინა ჩემ ვოლინკას და თქვა: სასიკვტილო აფერი უქირს ჩემს უნდომს, აპეტიტის მადა ქე აქ კაიო. დღეს აღარაფერი თამაშობა არ არის, არც ბურთი, არც ბუზიკა და არაფერი. ერთი ათამდი მნახველი ქე მომივიდა, შეეტყვენ ჩემი ავათმყოფობა.—დღეს, გლახუნა ვიზიტათ უნდა მოვსულიყავით, და ახლა ავათმყოფის სანახავათ მოვედითო. რას იზამ, დრომა მეიტანა ყოლიფერი მეთქინ. გუნებაში კი მეცილება. დეიქცეს წროუნდელი აღდგომა. დღეს და ხვალ კიდომ ვიქნები ლოგინში, სამშაბათს ვუდურთებ ყანაში.

ლუკაიეს ობოლი.

ს. გუბი.

(შეღაკოგიური მოღვაწეობა)

იქნებ გგონია ქალიბი,
მარტო ცეტობენ კულაში?
მოდის ისმინე თუ დრო გაქვს,
რა ხდება ჩვენსა უბანში

I.

ნუბა—შენ ჰე, მელოლევე, დაჰკარი დოლი, თავისკენ გვიწვევს ხვედის მოლი...

(ასე უყვარდა ცხონებულ ძველებს აგრე აფენდენ ზეცაში ხელებს.)

კავალრებს ჩემსას, მოსწონთ ეს ასე, მეც მისთვის გინჰე და დაგვასე, შენცა შეარღვევ, შენი არლანი გადააბრუნე და ტკბილნი ხმანი, გავერანებულ არეს მოპფინეთ სული დამიტკბეთ და მომაღხინეთ, მგონი მაკლია ერთი მაყარი!?

ნეტავი გიჟი, ილო სად არი?

კავალერი—ილომ და საშამ დასასვენები იპოვეს გზაში ნაძვის ხეები.—

ნუბა—მართლა? შეხედეთ ამ უბადრუტებს...

„სითბო აგიჟებს ალბათ ქაბუტებს...“

კავალერი—მეც ძლიერ მომწონს ნაძვის ძირები,

სადაც ბიზინებს მოლი ხშირები, მაგრამ სად არის მზავესი უბანი, აქ ხომ არ არის აბასთუმანი, ის ექვსი ძირი ნაძვის ხეები, უკვე არს მათი დანახეები.

ნუბა—ნაძვი რათ გინდა. როცა ქადარი

ეზოში გვიღვას, სამოთხის დარი.

აბა მელოლევე, აბა პირი ჰქენ

ჩემი ძვირფასი სკოლის ბლისკმნ...

(შევიდნენ კიდევ აურ ზაურით,

აიღეს სკოლის ეზო ხმაურით,

იხმობს „კოლეგებს“ საქეიფოთა,

მაგრამ არავინ, თუმცა იშფოთა,

არ ეკარება, და ჩვენნი ნუბა,

თუმც ორსაც მგონი კი წაეჩხუბა,

დარჩა მარტოკა ყმაწვილთა შორის...

ისმის ხმა მხოლოდ არლანის, დოლის.)

ამ დროს, მოწაფეთ მთელი გუნდები

გარს ახვევია, ამ ჩვენს პედაგოგს.
მათ მშობლებს თავზე, ქვა და გუნდები
აცვივა, მაგრამ განა მოვა გონს?!

II.

ორშაბათია. წერილს ღებულობს,
არ ვიცი ვისგან, მხოლოდ საჩქაროს;
ხუთშაბათ დილით წასვლას ნებულობს
სთქვეს:—აცილებსო თავისსა „საქმაროს.“
კლასს ისე სტოვებს უბატრონოთა,
რამაც ბავშვებიც კი ააშფოთა.
ხუთშაბათს მოჰყვა პარასკევიცა,
შაბათი, კვირა, კიდევ ზევითა,
მხოლოდ სამშაბათს დილით მობრძანდა,
იმღენი ხათრი და პატივი გვცა...
აგრე მიდიან, დღენი, კვირები...
ფეხზე ჰკიდია გაკვეთილები,
თუ კი უნახა ვინმეს კაკარდა,
სდევს გასაცნობათ, (გზიდან ხაბარდა!)
იმის ძებნაში ერთ კვირას დაჰყოფს,
და უბრუნდება სკოლას ავითმყოფს.

III

ყოველივე დასცხრა ისე,
ვით სჩვევია აურ ზაურს,
მოარშიყე არავინ სჩანს,
არ უკრავენ არღან-დაურს.
ჰა, თვე გადის, თვე წამების,
მოწყანილი დადის სოფლათ,
და იგონებს ნეტარ ღროებს
„იწუროდა ოდეს ოფლათ“!
ამბობს: „ნუ თუ სულ ყოველთვის
მე ვეძებო?!—ოხ-რად, ოხ-რად!
თუ, კი სხვასა, ბედნიერებს
ახვევია თავზე ოხრად.
მითხარ ღმერთო! გესმის ღმერთო!
რად მქმენ აგრე უბედური?
ან რა გკადრე, რა შეგცოდენ,
რად გაგხადე უმადური?!
მაპატიე.. ეს ვინ არი?!
გმადლობ ღმერთო! შეისმინა!
ახლა კი ვარ ბედნიერი.
მაგრამ მაინც,—ვინ ხარ, ვინა?!“

2 კავალერი მე? —უფალმა თქვენს წინაშე
მიბრძანა და მომავლინა,

და თუ მოგწონს ჩემი სახე,
ჩემო გულის ბროლის მინა,
ხელი მომე, წამომყევი!..
— ვაიმე!!—რამ შეგაშინა?
— არა, ისე შეგკრთი მხოლოდ,
არ გიცდია მსგავსი წუთი?
უეცარი სიხარული ვით ყუმბარა ასი ფუთი.

IV.

ნუბა პაჩუმ პაემანი
წმინდა ადგილს გაღიტანეს,
წიგნთ საცავი დააბევეს
სხვა ადგილი არ იკმარეს.
მკითხველები, რაც კი იყო,
ყველა კარში გამოყარეს,
(სიყვარული ისეთია,
რომ სიმრავლეს არ იკარებს.)

სატანა.

S. P.

ეშმაკო სხვისთვის,
(და ძმაო ჩემო),
ეს ერთი რამე,
მსურს დაგაჩემო:
იქნებ როგორმე,
გააცნო ჩემო...
ქალაქ თბილისი,
და ააჩემო, ...
კიდევ მაქვთ სჯობს
ამა ხნობითა,
. . . . .
თორემ ჩვენს სოფელს,
საბრალო სოფელს,
სოფელს უძაღლოს,
დაწიხლულ სოფელს,
გარყვნილების მეტს,
კარგს ვერას მოჰფენს,
ქირს ქირზე დაგცემს,
ქირშივე მყოფელს!
მაშ რას გავს აგი:
არღანი, დოლი,
უკან მოსდევდეს
ნახევრათ ხონი!
ერთი რომ იყოს,

ან კიდევ ორი,
 მაშინ ჯანდაბას
 ტრფობის მომგონი!!!
 ვერ გამოვივა
 საქმეა რაში,
 (ნამდვილ გვიდგია
 აგი ჯინაში).
 სკოლის გაცდენა
 ყოველ კვირაში
 და კავალრები
 სკოლის ბინაში;
 სამკითხველოში
 სიცილ ხარხარი
 როგორც „ზაკაზი“
 მუღამ მზათ არი.
 (მოგაგონდება
 მწვანე ბაზარი)
 ზრდილობის წვეთი
 კი არსად არი.
 არც ფხიზელსა ჰვავს,
 არც არის მთვრალი
 და ჩემის აზრით
 ასეთი ქალი,
 სატირალია
 და შესაბრალი.

ს—ნა.

„სამშობლო განსაცდელშია“

ბ. ეშმაკო ბოდიშს ვიხდი თქვენს წინაშე, რადგანაც არ მინდოდა თქვენი შეწუხება ამ დღე-სასწაულებზე, მარა რა ვქნა, იძულებული ვარ დავარღვიო თქვენი მყუდროება, ვინაიდან „სამშობლო განსაცდელშია“. მაპატიეთ! აი საქმე რაშია: 2 აპრილს დ. ზუგდიდში მოხდა ყრილობა მაზრის მასწავლებელთა კავშირის განყოფილების დასაარსებლათ. და ჩვენც ბ. ეშმაკო, როგორც ზუგდიდელი „მამულიშვილები“. გეახლით კრებაზე სრულის შემადგენლობით და შეუდექით ჩვენს საქმეებს. ბევრი ვიყვირეთ, ბევრიც ვილანძღეთ და ბოლოს ჯერი მიღვა გამგეობის არჩევანზე. დიახ! გამგეობა, ჩვენებური, ლოთიანი, მამულიშვილური და სამშობლოსთვის „სუფრაზე და ყანწით ხელში“ თავდადებულად მებრძოლნი! აბა, ვისი გვეშინოდა? ავი

მოგახსენეთ, ბატონო ჩემო, სრული შემადგენლობით გეახლით! ჰო, და სწორეთ აქ გახლდით მთელი მაზრის ერთგულნი დარაჯნი: „სახალხოვლნი“, „საქართველო“ - „მეგობარ“ - „ზვირთელები“, „ალში-ბაია - მდივან - კვილია - ქორდანიები თურთ“! მასთან იქონიეთ სახეში, რაც ფრიალ საგულისხმოა, აქვე ბრძანდებოდა თითქმის ერთი თვალ-საზინო ჩვენი ბელადთაგანი ბ-ნი გ. ბურჭულაძე! აი, ასე მშვენიერად ვიყავით გამაგრებული, მარა, ნუ იტყვით ჩემო ბატონო, იმ წყევულმა ხალხმა, რომელთაც „დარსელები“ თუ „ღემიკრათებიო“, რო ეძახიან, დასწყევლოს ღმერთმა, სახელი არ მახსოვს, განათქვენ უკეთ არ იცით ბ. ეშმაკო, რაცხა „თანასწორობაზე“ რო რაპალაკობენ, თქვენი ქირიმი... აი ეს, ბნელი ძალები მიუხედავად ჩვენი სიძლიერისა, მაინც წავიდა ჩვენს საწინამდევლო... ოხ, ღმერთო ჩემო! რა მეტიჩრობა და სისულელე ჩაიდინეს!... მარა, ვაი მათ დღეს, იცი ბ. ეშმაკო, რა ვქენით? რა და მიუხედავად სუსტი და უმნიშვნელო იერიშებისა, ჩვენმა ლაშქარმა გაიმარჯვა: დიდი ძალადობისა და ულოლიკობის შემდეგ ჩვენ ეს უბრალო მომაკვდავნი სასტიკად დავამარცხეთ და გამოვედით დარბაზიდან სრული გამარჯვებულნი. წარმოიდგინეთ, არც ერთი მოკლული არც დაჭრილი და არც ტყვედ წაყვანილი ჩვენი ჯარიდან არ ყოფილა. ხოლო მოწინააღმდეგეთაგან კი ბევრი დარჩა ბრძოლის დარბაზში ე. ი. გამგეობაში დაჭრილ-დახოცილნი. ასეთია მამულიშვილთა გამარჯვება. ან კი რას გააწყობდნენ საწყლები?... ჩვენ ერთი კაციც არ დაგვეკლებია, ხოლო მგაბათ კი ბევრი დაუხოცეთ, საქმეც თავზე მოვახვიეთ, ხოლო ჩვენი ლაშქარი კი საჩქაროთ დაუბრუნდა თავის წმინდა მოვალეობის ასრულებას: „კარტანარდ-ყანწებს“!... ასეთია ჩვენი მდგომარეობა დ. ზუგდიდში და უმორჩილესად გთხოვთ, ნაადგომევეს მაინც შენი კურთხეული მათრახის კული დაურიგოთ ღირსებისა და მიხედვით.

თქვენი ზუგდიდელი „ჭიჭიკაე“.

ზროვინციაში.

დავუტოვე თფილისი, თანახმად შენი, დილა ეშმაკო, ფიცხელი მოწერილობისა, გავარღვიე მეტათ „სქელი“ ფონტი თფილისის სადგურზე შეგროვილ მოსეირნე საზოგადოებისა, დიდი ვაი-ვაგლახით ავიღე ბილეთი და გავეშურე აყვავილებულ, ზურმუხტოვან მხარესაკენ, სადაც დღეს შეუპოვარი ბრძოლა, ბრძოლა უკანასკნელ სისხლის წვეთამდის, არის გაჩაღებული...

ჯერ კიდევ ღამე იყო, როცა ლიხის მთა გადავლახე. შემცივდა. მალე დავეშვი რიონის ქალეზისაკენ და სიამითაც ამოვიხსნეთქე.

შენგან გარკვეული მარშრუტი მიღებული არ მქონდა და საგონებელში ჩავარდი.

რა ვქნა? საით წავიდე! ვეწვიო „სამაისო“ ქუთაისის თუ შავი ზღვის ნაპირებისაკენ გავემართო? ბევრი ვიფიქრე, გამოვერკვიე მხოლოდ მაშინ, როცა, დღეს ყველასათვის ცნობილ **სამტრედიის** სადგურზე გავჩნდი. ძალიან მინდოდა სამტრედიის გმირის, ფედერალისტთა სასახელო ლიდერის ბესარიონ ფარცვანიას ხილვა. ყოველი სურვილი ისე თქვენ აგსრულებოდეთ, როგორც ეს მე ამისრულდა, ბუფეტის კუთხეში ვზივარ, ვათვალიერებ მომსვლელთ და წამსვლელთ. უცებ ბრახუნით გაიღო კბრები, შემოვარდა ვიღაც ამღვრეულის თვალებით, თმა აბურძღვნილი და პირდაპირ საგაზეთო შუაფისაკენ გასწია. იყიდა „აზრი“, საჩქაროთ გადაათვალიერა, თვალები გადააბრიალ-გადმოაბრიალა და მორთო ღრიალი: „თქვე... ასეთებო, ისეთებო“. ამ ამბავმა მე მეტათ გამაკვირვა. იქვე მდგომ მოხუცს ვკითხე.

— ვინ არის ის კაცი, ან რა აჯავრებს მას? მოხუცმა წყნარათ მიპასუხა:

— ნუ აქცევთ მას ყურადღებას, ეს ბესარიონ ფარცვანია! ამ ბოლო დროს ეგრე სჩვევია; თუმცა ჯერ ქვის სროლა არ დაუწყია, მაგრამ...

მოხუცის სიტყვებმა ჩემზედაც იმოქმედა და სრულიად დამეკარგა ყოველივე სურვილი სახალხო მასწავლებელთა საზოგადოების **ას მანეთიან საპატოო წევრის** ახლო გაცნობისა.

სენაკში ვარ. სადგურიდან გამოვედი თუ არა, ვილატები მომეარდნენ. მტაცეს ხელი და უცებ დელეუანში ჩამსვეს. მინდოდა მეყვირა, მაგრამ პირში ბურთი აღმომაჩნდა. დელეუანი მიქრის. არ ვიცი სად

მიგყევართ ან რა უნდათ ჩემგან. ვიფიქრე თუ მიტაცებენ და ჩემი გულისათვის ეშმაკისაგან სასყიდლის აღებას ლამობენ მეთქი. ამაოთ, ძმებო რადგან კარგათ ვიცი, მე მისი ხასიათი. ერთად ერთი იმედი ისევ შენის მათაზის კულისა მქონდა. უკვე დავმშვიდდი. ჩემს მდგომარეობას ჩაუყვირდი, მიმოვიხედე გარშემო და დავინახე, რომ ჩემსავე მდგომარეობაში კიდევ რამდენიმე სხვაც ყოფილა. ამან გამამხნევა. ძალა მომიმატა. მესმის რომ ჩემი მომტაცებლები რაც შეუძლიათ „ვა—რადას“ მღერიან. ბოლოს ჩვენც მოგვიბრუნდენ, ბურთი პირიდან გამოგვიდეს და ბილეთის აღება გვთხოვს. ამ თხოვნამ სულ გამომათხიზლა. ვკითხე:

— რის ბილეთი? რა ბილეთი? სად მიგყავართქო?

— როვა, ბატონო, თქვენ „ზუგდიდის“ პასაჟირი არა ხართ? მე ავუსხენი, რომ აზრათაც არ მომსვლია ზუგდიდს წასვლა. მტაცებლებმა ერთმანეთში მოილაპარაკეს და ერთმა მათგანმა, სრულიად დამშვიდებულათ მითხრა:

— აწი მაინც გვიანაა. ჩვენ „ზუგდიდში“ წამსვლელი გვეგონეთ, მალე „ზუგდიდში“ ვიქნებით და იქიდან შეგიძლიათ საითაც მოგესურვებათ გასწიოთ.

ეს პასუხი სულ არ მეპიტნავა, მაგრამ ვატყობდი, რომ ჩემს პროტესტს და აღელვებას შედეგი ჩემთვის უფრო „საზიანო“ ექნებოდა და ბედს დავმორჩილდი.

ზუგდიდში ვარ. ჯერ ათიოდ ნაბიჯიც არ გადამიდგამს. ორი მოხუცი მომიხლოვდა, ორთავეს სტანისლავას ორდენი აქვს. ვაპირებდი გვერდის ავლას, მაგრამ... ორთავემ მოწიწებით თავი დამიკრა. მეც ორათ გავიღუნე. პირველმა დაიწყო.

— „კეთილი იყოს ბატონო თქვენი ბრძანება სამეგრელოს სატახტო ქალაქში“.

მე იქით-აქეთ გავიხედე, გაქცევის ვაპირებ, ვატყობ გვიან არის.

— „სამეგრელოს სატახტო ქალაქის ზუგდიდის მოქალაქეთა მონდობილობით მდამლათ თავს გიკრავთ“. ისინიც და მეც სამათ გავიღუნეთ. ცოტა ხანს ასე ვართ, შემდეგ განაგრძო:

— „იმედი გვაქვს ჩვენი ქალაქის ჰერს ქვეშ“, მე ზევით ავიხედე, „არ მოგწყინდებათ“, ვაკვირდები დეპუტაციას და გუნებაში ვფიქრობ.

— მართლაც, ძნელია ისეთ ქალაქში, რომელიც ასეთ დეპუტაციას აგზავნის, მოწყენა. ბოლოს

საიდგანდაც ორი ხატი ხელში გაუჩნდა და მოწიწებით მომართვა. იძულებული ვიყავი გამომერთმია. მიჭირავს ხელში, არ ვიცი რა ვუყო. დეპუტაციაც გაქრა. „ჩავარდი საგონებელში, ვითა კამეჩი მორევში“, რაშია საქმე? გამოვიკითხე და შემდეგი გავიგე. თურმე დეპუტაციას ჰგონებია, რომ მე ზუგდიდის ეკლესიის აგებასთან რაიმე დამოკიდებულება მქონდა.*) ხატები პოლიციას შეუქმენია და დეპუტაცია ვის აურჩევია ჯერაც არ გამოგია.

დავეცირნობ ბაღში დაღონებული. მოდის ვილაც, დაბალი, გადატყლარქული კაცი. როცა გაუსწორდი, არ ვიცი შეიძლება შენმა ეშმაკო განგებამ, ქული მომახდევია. მშვიდობით ჩავიარე. მერე მითხრეს, რომ თუ მისთვის ქული არ მოგეხადა, ახლა „ვირის აბანოში“ იქნებოდიო. შეგკოდე ეშმაკო, ღვთის სამადლობლათ პარაკლისი მინგრელსკის ეკლესიაში გადავახდევინე.

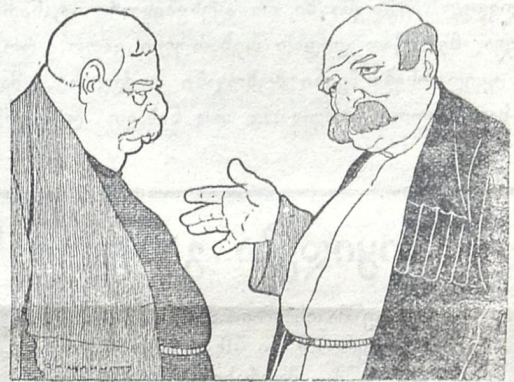
სალამოა. ვილაცამ მომიკიდა ხელი და წამიყვანა. მივადექით დიდს თეთრ სახლს. გარედან აწერია ქართულათ: „ზუდ.“ ვიკითხე მითხრეს სასამართლო არისო. შევედით. მასწავლებელთა კრება ყოფილა. თავმჯდომარე ოქროს ხანჯლით და ნამდვილ „კაზინონი“ რეველვერით ეკითხება ერთ მასწავლებელს:

— „თქვენ რაზე ილაპარაკეთ?, ჯერ მომიყევით რა უნდა თქვათ და მერე მოგცემთ სიტყვის ნებას. გადაეხედე კრებას. დიდძალი ხალხია. ქალიკაცი ერთმანეთში ირევა. განსაკუთრებულ ყურადღებას ერთი ჯგუფი იქცევს, რომელიც თავმჯდომარის მარცხნითა ზის. ამ ჯგუფში მხოლოდ ერთია ნაცნობი სახე. ეს, ეშმაკო, ჩვენი გიგო ბურჭულაძეა მელასავით ზის, თვალებს იქით-აქეთ აცეცებს და არა კეთილად იღიმება. „დიდი კუდიანი ვინმეა, ეს ბურჭულაძეო მითხრეს, „მხოლოდ მაგის იმედი აქვთ დღეს მამულისშვილებსო“, მარა იმედი გაუცრუვდათ. თავმჯდომარემ, ლამონჩელის გვირგვამ, სიბრაზისაგან ცეკვა დაიწყო და შესანიშნავათ დაასურათა (მოქმედებით) როგორ ამტკრვევენ ურემს ხარები, როცა აქეთ-იქით მიიწვიან. „რეზულტატი“ ის იყო, რომ სასამართლოს მაგიდა ცოტათი გაიბზარა და თავმჯდომარე კი გამგეობის წევრობაში ყორანსავით გაშავდა. ვერ უშველა გიგო ბურ-

ჭულაძემაც და მას ხომ კარგათ იცნობ ეშმაკო. ზუგდიდში კიდეც ბევრი რამ მითხრეს, მაგრამ ამას შემდეგ შეგატყობიებ.

უმავეთულო ტელეგრაფით ქუთაისიდან გამომიძახეს. თურმე ამავე დროს იქ დრამატიულ საზოგადოების კრება ყოფილა. წამსვე იქ გავჩნდი. დიდი ბრძოლაა. მთელი ქუთაისი აყრილა. კიტას თავი გამარჯვებული ჰგონია სახალხო უნივერსიტეტში მას თქმო მოსტეხეს და აქ ფიქრობს ზარალის ანაზღაურებას. აქაც ბევრი რამ ვნახე, ბევრი რამ გავიგონე, მაგრამ ამას შემდეგში მოვახსენებ, ჩემო ბრძანებელო.

შენი ქოროლლი.

სამეგრელო*).

პატარა ფოთი, პროტესტს უცხადებთ ბუტუნას და მისს სააგენტოს ყალბ და უმსგავსო ცილის წამებისათვის და სროლიად უდანაშაულოდ ჩვენი სოფლის ქალი და ვაჟის გალანძღვისათვის. დიდად ვწუხვართ, რომ ბ-ნი ბუტუნა, როგორც ეტყობა ადვილათ ხვდება მსხვერპლი ქუჩის ვაჟუნებისაგან მიწვდენილი ყალბ ცნობების. არც ერთი ცნობები, რომელსაც ბუტუნას სააგენტო ეშმაკის მათრახის მე-13 № ში ათავსებს, სიმართლეს ოდნავადაც არ შეიცავს: მასწავლებელს სკოლაში არ აყენებენო, სწერს ბუტუნა, ან რა დასაყენებელია ისეთი ხასიათის კაცი, როგორც არის ჩვენი მასწავლებელი? და თუ ჯერ ჯერობით ჩვენს სოფელში არის, ეს ეს აიხსნება ჩვენის სულელობით და სენაკის სამა-

*) ცხადია მათი შეხედულობა დაფუძნებული ქართულ ანდახაზე „უპატრონო ეკლესიას ეშმაკები პატრონობენო“. ეშმაკი.

სწავლებლო საბჭოსი გულშეუწყობით, რომლებმაც თანახმად ჩვენი თხოვნისა გადასწყვიტეს გადაეყვანა მაგრამ რაღაც მოსახრებით ორი წელიწადი დაგვიანდა და საუბედუროდ დღესაც ჩვენთანაა. რაც შეეხება ფიზიკურ მალას ჩვენ მასწავლებლის წინააღმდეგ არ გვიხმარია. ქეშმარიტება გვაძულებს არ ვაფრუდოთ იმ ფაქტზე, რომელიც მოხვდა, ჩვენი მასწავლებელი და ჩვენი სკოლის მზრუნველის არტემ ხოშტარიას შუა. მართალია სკოლის მზრუნველმა ფიზიკური შეურაცყოფა მიაყენა მასწავლებელს, მაგრამ ამაშიც, რასაკვირველია, როგორც თვითონ გაუპირდა მასწავლებელს თავის დანაშაულში სკოლის მზრუნველი მართალია. ყოველ შემთხვევაში აქ მთელი ჩვენი სოფელი რა შაუაში? 2) „სღვდელს ეკლესიაში არ აყენებენო“ მტკნარი სიცრუეა, პირიქით დიდად მოხარული ვართ, როდესაც გვეღირსება ჩვენი მცხოვანი მოძღვარა, მაგრამ. საგალალოდ იშვიათად თუ ნახავთ ღვდელს

ჩვენი სოფელში რომელსაც ძალიან უნდა ასრულოს თავისი წმიდა მოვალეობა, მაგრამ ხელს უშლის სიბერე. 3, „ცოლქმარს ყრიანო“ ამისი მაგიერ ეს უნდა მოვასხენოთ ბ-ნ ბუტუნას, რომ მსგავსი რომ ჩვენს სოფელში სრულიად არ მომხდარა. რაც შეეხება ზნეობრივ მხარეს, ამას ჩვენს ნაცნობებს ვანდობთ, დეე ჩვენმა ნაცნობებმა დასდონ მსჯავრი ბუტუნასი სააგენტოს საქციელს.

მასთან. მოვითხოვთ ბუტუნასაგან გამოქვეყნებულ იქნას ის პიროვნება, რომელმაც ისარგებლა შემთხვევით და თავისი ცილისწამებით დროებით მაინც გაგვაშავა მკითხველ საზოგადოების წინაშე

სოფელი პატარა ფოთის მცხოვრებ. გლენების მინდობილობით ანდრო მესხი.

1916 წელი 5 აპრილი

*) წერილი უცვლელად იბეჭდება.

იყიდება გასული წლების ყურნალები:

- 1) „ეშმაკის მათრახი“ 1908 წ. 34 ნომერი 3 მ. 50 კ.
- 2) „ეშმ. მათრახი“ — 1909 წლ. 34 ნომერი — 3 მ. 50 კ.
- ორივე წიგნი ერთად მშვენიერი ყლით ეღირება—9 მან.
- 3) „მათრახი“ 1910 წლის 33 ნომერი—3 მ. 50 კ.

- 4) „ალმანახები“ 1909 წლის 10 ნომერი—50 კ.
- პროვინციაში მსურველთ გაეგზავნება ჩვენი ხარჯით ვინც წინ და წინ გამოგზავნის ფულს ან ფასდადებით გაიწერს.
- ადრესი: Тифлисть, Типографія Шрома, Теофилу Болквადзе.

ყურნალ-გაზეთების კანტორა

„განათლება“

ჯერ-ჯერობით აგენტებს გაეგზავნება შემდეგი გაზეთები: „თანამედროვე აზრი“, „ეშმაკის მათრახი“, „თემი“, „თეატრი და ცხოვრება“, ქუთათური „ახალი კვალი“, „კავკასკოვ სლოვო“, „თბილისის ლისტოკი“, „ორიზონი“, „მშაკი“ და „ხათაბალო“.

აგენტები ვალდებულია მთელი თვით დაკვეთილი გაზეთების ფასი წინდა-წინ გადაიხადონ. წინააღმდეგ შემთხვევაში გაზეთები არ გაეგზავნებათ.

ფული და წერილები უნდა გამოიგზავნოს შემდეგი ადრესით: Тифлисть, почт.ящ. № 96, Сильвестру Р. Таварткиладзе.

კანტორის ადრესი: ოლგინსკაია, № 6.

აღსასრული აღაშინის ტანჯვისა!

სუსუნატიის წაფლოზა.

ნ წელიწადი ვავიდა, რაც ჩემი გამოგონილი წამალი „რაპიდი“ გასასყიდად გამოვიდა, სამკურნალო ბაზქოს ნებართვით № 1295, სუსუნატიის წამლობისთვის, როგორც მაგარი, ისე ხრონიკულისა. ამ ხნის განმავლობაში „რაპიდი“-ს პრეპარატი ათასობით ავადმყოფი სრულიად განიკურნა, რომელთაგანაც სამადლობელი წერილები მიქვს. წამლობის ასეთი ნაყოფი უფლებას მაძლევს, პრეპარატი „რაპიდი“-ი, როგორც ყველაზე არსებითი და სწრაფად მომქმედი საშუალება ამ სნეულებისა, ვურჩიო ყველას.

უკანასკნელ წლის დაკვირვებამ კვლავ დაამტკიცა, რომ „რაპიდი“-ის პრეპარატი წამლობის შემდეგ სუსუნატი რომ არ მორჩენილიყოს ამისთანა შემთხვევა არ არის, ამისათვის გადაჭრით ვაცხადებ, რომ რაც უნდა ხანგრძლივი იყოს ავადმყოფობა ჩემი გამოგონილ საშუალებით სამ კვირაში წამლობა საკმარისია სუსუნატიის მოსარჩენათ, და „რაპიდი“-ის შემწეობით სრულიად მორჩენილად უნდა ჩაითვალოს.

მართალია, უკანასკნელ წლებში სუსუნატიის (გონორეი) წინააღმდეგ ბევრი საშუალება გამოჩნდა, რომელნიც ჩქარა და არსებით განკურნებას ჰპირდებოდნენ და ავადმყოფთ, შესაძლოა, გულიც გაუტყდა ამ წამლობის უნაყოფობით და სამართლიანად შეუძლიანთ ეჭვის თვალთ შეჰხედონ ჩემს წამალსაც, — ამ შემთხვევაში მამთს ყურადღებას იმ გარემოებაზე მივაქცევ, რომ ჩემი რწმენა „რაპიდი“-ის უებრობაში და ჩემი დაპირება ლიტონი სიტყვა რომ არ არის, ამის დასამტკიცებლათ ყველას, ვინც ჩემგან პრეპარატ „რაპიდი“-ის როს ორმაგ ფლაკონს (წამლობის მთელი კურსი) დაიბარებს, წამალთან ერთად ეგზავნება ჩემგან ხელწერილი, რომ უკეთუ არ მოარჩინოს, ფულს უკანვე დაუბრუნებ.

ნიმუში ჩემის ხელწერილისა: „მე, ამისა ქვემოთ ხელისა მომწერელი, ამ ხელწერილს ვაძლევ ბატონს (ამას და ამას) იმაში, რომ მიგყიდე რა მას ჩემი „პირად“-ის ორი ფლაკონი, სუსუნატიის წინააღმდეგ, თავდები ვარ, რომ ოცი დღის წამლობის შემდეგ ეს სნეულება სრულიად გაქრება. თუ აღნიშნულ ვადაზე რომელიმე ლაბორატორიაში შარდის გამოკვლევის შემდეგ აღმოჩნდება განუკურნებელი, მაშინ ვალდებული ვარ რვა მანეთი დაეუბრუნო“ (ხელ. მოწერ.).

ზემოდ მოყვანილ ცნობას, რომ ბევრს განკურნებულ ავადმყოფებისაგან სამადლობელი წერილები, გადავწყვიტე ჩემს განცხადებებში მოვათავსო ხოლმე ახალი მადლობის წერილები. ამ წერილების დედანი (აუარებელი) ჩემთან ინახება და ყოველს მსურველს შეუძლიან მათი ნახვა. წერილების სინამდვილეში თავდები ვარ, თუ რომელიმე მათგანი დედანს არ ეთანხმება, ვალდებული ვარ, გადავიხადო 1000 მანეთი რომელიმე საზოგადოების სასარგელოდ.

17. მ. ხ., ბ-ნო დელამურე! დიდად გმადლობთ თქვენი წამლის „რაპიდი“-ისათვის, რომელმაც ერთბაშათ იქონია კარგი გავლენა... ძნელია განცხადების დაჯერება, მაგრამ თქვენი განცხადება კომერციული მოსაზრებით არა ყოფილა, არამედ ავადმყოფს განკურნებას ურჩევს, ამაში თვითონ დავრწმუნდი, განმეორებით გიხდით მადლობას.

ნოვემბერი 14 მარტი, 1914 წ.

პ. ნ. პ. ნ.

წამლობის სრულ კურსის, ორმაგ წყვილ ფლაკონის და კოლოფ პილულის ფასი ცხრა მანეთი. ვაგზავნით და ფასდადებით ათი მანეთი. ფასდადებით ვაიგზავნება მხოლოდ მაშინ, თუ ბედ წარმოადგენენ 3 მანეთს.

Съ требованіями и заказами обращаться исключительно кавказское отдѣленіе Московской Лабораторіи М. Деламури. Тифлисъ Эриванская площ. Пушзинская 3 отд. 3/м. верхній этажъ.

მიიღება ხელის-მოწერა 1916 წლისთვის.

ყოველ-კვირეული იუმორისტული გამოცემა

ეშმაკის მათრახი

ჟურნალის სამხატვრო და სალიტერატურო მხარეს განაგებენ **ეშმაკი და თაგუნა**,
ხოლო გამოცემის საქმეს ა. გ. ბუკია.

ჟურნალის ფასი 12 თვით 5 მ. ♦ 6 თვით 3 მ. ♦ 3 თვით 1 მ. 50 კ. ♦ 1 თვით 50 კ.
„ეშმაკის მათრახში“ დაიბეჭდება მ ხ ო ლ ო დ იუმორისტული შინაარსის წერილები, ლექსები, მოთხრობები, ზღაპრები,
არაკები, შარადები, გამოკანები, ნაკვესები და სხვა.

➔ ჟურნალში დაიბეჭდება საერთაშორისო ომის ილიუსტრაციები.

რედაქცია სთხოვს ყველა თანამშრომლებს, მასალები გამოგზავნონ

ამ ადრესით:

Тифлисъ *)

С. Р. Таварткиладзе.
Олгинская 6,
Почтов. ящ. № 96.

(ეშმაკის მათრახისათვის)

*) ეს ანგლი კონფერტზე მარკისათვის არის დანიშნული და გულმამიწყებს მოვარგებთ, რომ

➔ უმარკო წერილებს რედაქცია არ დაიხსნის ➔